

[Viggo Starcke.]

placerer ansvaret for inflationen dér, hvor det skal placeres: hos regeringen og rigsdag og ganske specielt hos den højtærede finansminister selv.

I virkeligheden er det uhyre farligt, at ansvaret for pengevæsenet nu ligger hos regeringen og politikerne, og jeg skal sige hvorfor, eller rettere, jeg vil gerne bede om den højtærede formands tilladelse til at lade den store schweiziske socialøkonom Wilhelm Röpke sige det. Han siger:

„Aldrig har en regering endnu udøvet ubegrænset magt over pengevæsenet uden at misbruge sin magt til at lave inflation.“

Her i Danmark har vi haft papirmøntfod fra 1757 til 1838, vi havde det fra 1914 til 1927, og vi har haft det fra 1931 til dato. I disse perioder var rigsbankdaleren eller kronen kun bundet af en bestemmelse i loven om Curantbanken eller i nationalbankloven om „et sikkert pengevæsen“. Disse år er en række år med et delvis ødelagt eller forstyrret pengevæsen, medens årene fra 1838 til 1914, da sedlerne var indløselige i sølv eller guld og hovedansvaret for pengepolitikken lå hos nationalbanken, udmærkede sig ved et sundt og hæderligt pengevæsen. Guldindløseligheden betød kun, at regeringen og nationalbanken var nødt til at samarbejde om at holde et ensartet prisniveau i Danmark.

En krone er nøjagtigt så meget værd, som man kan købe af varer og realiteter for den. Det er det, der bestemmer både dens indenlandske og dens udenlandske værdi og særlig dens udenlandske. En devaluering er ikke en finansiel foranstaltning. Det er en finansiel forbrydelse, fordi det er regeringen, og regeringen alene, der er ansvarlig for, om der er inflation eller ej, og om inflationen er åbenlys eller skjult og opstemmet og skal munde ud i en devaluering.

Ved devalueringen i 1949 foreslog retsforbundet at give valutahandelen og varehandelen fri, så kronkursen igen kunne blive en indikator, der viste, om man førte en rigtig politik og havde et sundt erhvervslev. Vi foreslog senere, før de to store rædselsforlig i november 1950 og påsken 1951, at der blev optaget forhandlinger med nationalbanken om overgang til fri valuta-handel og kursdannelse efter tilbud og efterspørgsel. Jeg vil derfor spørge den højtærede statsminister, om regeringen agter at indlede sådanne forhandlinger med na-

tionalbanken? Hvis nationalbanken igen får den pligt at opretholde et stabilt prisniveau og regering og rigsdag ikke saboterer nationalbankens foranstaltninger, vil man kunne komme bort fra det nuværende system med faste, men desværre falske kurser på penge. Man har under dække af den såkaldt faste vekselkurs udhulet kronens værdi den ene gang efter den anden. Ved at holde kronens kurs for højt over dens reelle værdi opnår man kun at importen svulmer op, og det fremkalder atter valutamangel, dollarmangel.

Man har tidligere troet, at det var Amerikas høje toldskranker og kvotabestemmelser, der var en væsentlig årsag til dollarmanglen. Efter undersøgelser af schweizeren Röpke, amerikaneren Hazlitt og svenskeren Rydenfelt er det nu helt klarlagt, at dollarmanglen er selvforskyldt; det er noget, hjemlige finansministre laver, og bagefter laver de så en række nye restriktioner for at frelse os fra følgerne, med det elendige resultat, man har set.

Den svenske socialøkonom Rydenfelt siger herom — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„For lave valutakurser får eksporten til at skrumpes ind og importen til at svulme, for høje kurser giver modsat resultat. I begge tilfælde fremkaldes manglende ligevægt og på lidt længere sigt en nedgang i udenrigshandelens omfang. Det er let matematisk at vise, at udenrigshandelens omfang er størst, når kursen fastlægges på et sådant niveau, at tilbud og efterspørgsel på fremmed valuta balancerer. En sådan kurs opnår man som bekendt i det frie marked.“

Dollarmanglen er selvskabt. I stedet for at skyde skylden på amerikanerne, som siden begyndelsen af dette århundrede har reduceret deres toldbyrde fra at være 27 cents på hver dollars import til kun at være 6 cents af hver dollars import, bør man glæde sig over den kendsgerning, at dollarmanglen er selvskabt, fordi det så ligger i vor egen hånd at rette hovedfejlen.

Regeringen bør ikke lade sig skræmme af socialdemokraterne, der har et hovedansvar for inflationen og devalueringerne. Regeringen bør heller ikke lade sig lede på afveje af den højtærede finansminister, som selv var med til at anbefale den sidste devaluering, og som endnu ikke har vist større interesse for frie, hæderlige valutakurser. Hvis fi-